

Qizingiz sepli emas, ilimli bo'lsin

Muallif: Abdumo'minova Dilafruz Alibek qizi

Oqdaryo tuman hokimligi, Oila va xotin-qizlar bo'limi Yangiqo'rg'on–

Yangiqishloq MFY xotin-qizlar faoli

Oqdaryo tumani maktabgacha va maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi 3-sonli

Davlat maktabgacha ta'lim tashkiloti psixologi

Annotatsiya: Maqolada qiz farzandni ilimli, ma'naviy barkamol shaxs sifatida tarbiyalash masalasi yoritilgan. Muallif ilimli ayollarning jamiyat va oila hayotidagi o'rni, qizlarga zamonaviy bilim berishning ahamiyatini tahlil qiladi.

Kalit so'zlar: qiz bola, ilm, tarbiya, ma'naviyat, oila, jamiyat, ta'lim, qadriyat, ayollar huquqi, yoshlar tarbiyasi.

“Qizingiz sepli emas, ilimli bo'lsin” — bu so'zlar nafaqat hikmat, balki jamiyat taraqqiyotining, millat yuksalishining eng muhim mezonidir. Har bir ota-ona qiz farzandiga sepuv, oltin, kiyim-kechak emas, balki bilim, odob, ilm, kasb, madaniyat va mustaqil fikrlashni meros qoldirsa, u qiz hayotda o'z yo'lini topa oladi. Ilimli ayol o'z hayotining egasi bo'lishi bilan birga, oila va jamiyat farovonligining tayanchiga aylanadi. Shu boisdan bugungi kunda qizlarni zamonaviy ta'limga, mustaqil fikrlashga, ijtimoiy hayotda faol bo'lishga o'rgatish dolzarb masala sanaladi. Qadimda ota-onalar qizlarini erga uzatayotganda eng katta g'amxo'rlik sifatida sep tayyorlashgan, biroq zamon o'tgan sari bu tushuncha o'zgarib, bugungi davrda “ilm” eng qimmat merosga aylangan. Chunki ilimli qiz har qanday muammoni hal eta oladi, o'z o'rnini topadi, boshqalarga foyda keltiradi. Ilm — bu insonni yashatadigan, unga yo'l ko'rsatadigan, hayotda mustahkam tutadigan eng kuchli qudratdir. Ilimli qiz o'z huquqini biladi, o'zini qadrlaydi, boshqalarga hurmat bilan qaraydi. Bunday qizlar nafaqat oila baxti, balki jamiyatning ma'naviy tayanchidir. Ilmsiz qiz esa hayotning qiyinchiliklari qarshisida ojiz bo'lishi mumkin. Shu bois har bir ota-ona qiz farzandining ma'naviy va intellektual rivojiga befarq bo'lmasligi kerak. Bugun mamlakatimizda qizlarning ta'lim olishi, oliy o'quv yurtlarida tahsil olishi uchun barcha sharoitlar yaratilgan. Prezident tashabbusi bilan “Qizlar daftari”, “Ayollar maktabi”, “Qizlar klubi” kabi dasturlar joriy etilib, yosh avlodni bilimli, faol, yetuk qilib tarbiyalashga alohida e'tibor qaratilmoqda. Qizning qo'lida kalam, kitob, kompyuter, texnologik bilim bo'lishi — bu jamiyatning eng katta yutug'idir. Chunki ilimli qiz — bu kelajak onasining bilimdonligi, farzandining ma'rifatli bo'lish kafolatidir. Qiz farzandga ilm berish bilan jamiyatga nur sochish mumkin. Zero, onaning bilimi farzandning aqliga o'tadi, onaning kitobga mehrini farzand yuragida davom etadi. “Bir bolani onasini o'qitib tarbiya qil”, degan hikmat

ham shundan. Qizlarga ilm berish bu faqat ularning shaxsiy yutug'i emas, balki millatning ma'naviy boyligi hisoblanadi. Shu nuqtai nazardan, ota-onalar o'z qizlariga faqat uy ishlari, pazandalik yoki tikuvchilik emas, balki zamonaviy fanlar, axborot texnologiyalari, chet tillari, iqtisodiy bilimlarni ham o'rgatishlari lozim. Chunki zamonaviy ayol jamiyatda o'z o'rnini topishi uchun zamon bilan hamnafas bo'lishi kerak. "Seppli qiz boylik keltiradi, ilmlı qiz esa yurtga nur sochadi", degan ibora bejiz aytilmagan. Ilmlı qiz o'z oilasini to'g'ri yo'lga soladi, bolalarini tarbiyalaydi, turmush o'rtog'iga tayanch bo'ladi, jamiyatda esa yetakchilik sifatlarini namoyon etadi. Shu ma'noda, ilmlı qiz – bu millatning ishonchli tayanchi, milliy g'ururining ramzidir. Qiz farzandni bilimga oshno qilish, uni o'qishga, izlanishga, o'z fikrini erkin aytishga undash – ota-onaning eng buyuk sovg'asidir. Har bir ota-ona o'ylab ko'rishi kerak: bugun qizimni sepuv bilan emas, bilim bilan ta'minlayapmanmi? Chunki bugungi texnologiya asrida bilim va tafakkur eng katta boylikdir. Qiz bola o'z hayotida ilm orqali o'zini anglaydi, o'z qadrini topadi, jamiyatda faol bo'ladi. Agar qizlarimiz ilmlı bo'lsa, ularning orqasidan kelayotgan avlod ham bilimli bo'ladi, bu esa jamiyatning ma'naviy yuksalishiga olib keladi. Bugungi kunda ilmlı ayollar tibbiyotda, ta'limda, siyosatda, iqtisodda, fan va madaniyat sohasida o'z o'rniga ega. Ularning yutuqlari yosh qizlarga ilhom manbai bo'lmoqda. Shunday ekan, qizlarni erta turmushga chiqishga undash emas, balki ularni ilmga, o'qishga, ijtimoiy faol bo'lishga rag'batlantirish har bir ota-onaning burchidir. Ilmlı qiz o'z oilasini mustahkamlaydi, jamiyatda farovonlikni oshiradi, millatga xizmat qiladi. Shu sababdan, "Qizingiz sepli emas, ilmlı bo'lsin" degan hikmat bugungi kunda nafaqat nasihat, balki hayotiy dasturilamalga aylanishi kerak. Har bir mahalla, ta'lim muassasasi, jamoat tashkiloti bu borada o'z hissasini qo'shishi lozim. Qizlarga o'z ustida ishlash, kitob o'qish, ijod qilish, kasb-hunar egallash uchun imkoniyat yaratish – eng muhim vazifalardandir. Ilmlı qizlar jamiyatda muvozanatni saqlaydi, tinchlikni mustahkamlaydi, madaniyatni yuksaltiradi. Shu bois, ilmlı qiz – yurtning bezagi, millatning or-nomusi, jamiyatning faxridir. Kelajakda har bir oilaning faxri – sepuvi ko'p emas, bilimli, madaniyatli, vatanparvar farzandi bo'lishi kerak. Zero, ilmlı qizning sepuvi – uning kitobi, bilimi, ma'naviyati va or-nomusidir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Karimova N. "Ilm va ayol: yangi davrda ta'limning o'rni" – Toshkent, 2022.
2. Saidova M. "Qizlar ta'limi – millat kelajagi" – Samarqand, 2023.
3. www.women.uz
4. www.ziynet.uz

5. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining xotin-qizlar masalalari bo‘yicha farmonlari to‘plami, 2024.

GLOBAL SCHOLARS
SCIENTIFIC PUBLISHING